

Checklista för utvärdering av ledarnas samarbete och arbete med gruppen

(version 2019)

Den här checklistan är avsedd för gruppledarna att tillsammans gå igenom och fylla i efter avslutad gruppträff. Den kan också användas av en ledare för att utvärdera det egna arbetet genom att titta på en inspelning från gruppträffen. Genom att titta på inspelningen från en session och gå igenom nedanstående punkter kan gruppledaren identifiera specifika och personliga målsättningar för den egna utvecklingsprocessen. Den här checklistan kompletterar checklistan med beskrivning av det centrala innehållet för respektive träff som ledarna fyller i efter varje gruppträff.

Huvudledarens utvärdering (namn): _____

Den andra gruppledarens utvärdering: _____

Certifierad Trainers/ Mentorns utvärdering: _____

Datum: _____

Träffens tema: _____

FÖRBEREDELSE

Gjorde gruppledarna följande:

Ja/ Nej/ N/A

1. Ställde stolarna i en halvcirkel så att alla kunde se videofilmerna (inga bord)	_____
2. Satt på olika ställen i cirkeln, i stället för att båda sitter längst fram	_____
3. Skrev dagens agenda på blädderblocket	_____
4. Hade med föräldrarnas hemuppgiftsblanketter från förra veckan med kommentarer, beröm och uppmuntran skrivna i kanten	_____
5. Planerade och organiserade barnpassning i förväg	_____
6. Förberedde och dukade fram maten på ett trevligt sätt	_____

GENOMGÅNG AV FÖRÄLDRARNAS HEMUPPGIFTER

Gjorde gruppledaren/gruppledarna följande:

7. Inledde diskussionen med att fråga hur det har gått med hemuppgiften – hur har det gått i förhållande till de egna målsättningarna för veckan?
- aldrig   sällan   ibland   ofta   mycket ofta
8. Gav alla föräldrar en möjlighet att berätta om de egna erfarenheterna och bad några väl utvalda föräldrar att göra spontana övningar för att ge exempel på lyckade situationer eller för att utveckla de egna förhållningssätten
- aldrig   sällan   ibland   ofta   mycket ofta

9. Berömde och uppmuntrade föräldrarna för det de gjort bra och uppmärksammade deras första steg till förändring, i stället för att rätta till deras process
aldrig   sällan   ibland   ofta   mycket ofta
10. Lyfte fram centrala principer via föräldrarnas exempel (t.ex. genom att skriva dem på blädderblock eller genom att vid behov omformulera exemplen och koppla ihop dem med de personliga målsättningarna)
aldrig   sällan   ibland   ofta   mycket ofta
11. Gick igenom med dem som inte gjort hemuppgifter varför det varit svårt (hinder) och diskuterade hur de kan anpassa hemuppgifterna till de egna behoven och målsättningarna
aldrig   sällan   ibland   ofta   mycket ofta
12. Följde upp och uppmuntrade till att "ringa en kompis"
aldrig   sällan   ibland   ofta   mycket ofta
13. Om det utgående från föräldrarnas beskrivning tydligt går att göra bedömningen att hen har missuppfattat hur en metod eller ett förhållningssätt bör användas, tog ledaren på sig ansvaret i stället för att låta föräldern känna sig misslyckad? (t.ex. "Jag är glad att du delade detta, jag ser att jag förra veckan glömde bort att berätta en viktig poäng. Du kunde inte veta, men när du gör så, är det viktigt att..." i stället för att säga "Du missförstod uppgiften. Kom ihåg att när du gör så, är det viktigt att...")
aldrig   sällan   ibland   ofta   mycket ofta
14. Såg till att diskussionen inom rimlig tid återgick till önskat tema, så att diskussioner om helt andra saker inte tar över
aldrig   sällan   ibland   ofta   mycket ofta
15. Använde max 20-30 min för att gå igenom hemuppgiften, då blir det tillräckligt mycket tid för att behandla nya saker
aldrig   sällan   ibland   ofta   mycket ofta

NÄR DAGENS TEMA INLEDS

Gjorde gruppleddaren/gruppleddarna följande:

16. Började diskussionen om dagens tema med öppna frågor för att få föräldrarna att fundera på betydelsen och innebörden av temat
aldrig   sällan   ibland   ofta   mycket ofta
17. Gjorde fördel- och/eller hinder-övningen gällande det nya temat
aldrig   sällan   ibland   ofta   mycket ofta

18. Omformulerade och betonade bra principer och observationer som föräldrarna gjorde – skrev dem på blädderblock med föräldrarnas namn bredvid
aldrig	sällan	ibland	ofta	mycket ofta

NÄR VIDEOVINJETTERNA VISADES

Gjorde gruppleddaren/gruppleddarna följande:

19. Uppmärksammade föräldrarna på vad de kommer att se och vad de speciellt ska titta efter
aldrig	sällan	ibland	ofta	mycket ofta
20. Stoppade videovinjetten och ställde öppna frågor, vad var effektivt eller ineffektivt enligt föräldrarna (fokuserade på föräldrarnas tankar, känslor och beteende och på barnets perspektiv)
aldrig	sällan	ibland	ofta	mycket ofta
21. Gav en eller flera föräldrar möjligheten att berätta om sina tankar och funderingar efter videovinjetten
aldrig	sällan	ibland	ofta	mycket ofta
22. Omformulerade och betonade bra principer och observationer som föräldrarna gjorde – skrev dem på blädderblock
aldrig	sällan	ibland	ofta	mycket ofta
23. Gick vidare till följande videovinjett efter att de viktigaste principerna hade diskuterats, i stället för att låta diskussionen fortsätta
aldrig	sällan	ibland	ofta	mycket ofta
24. Använde videovinjetter för att få i gång ändamålsenliga diskussioner och/eller övningar anpassade enligt barnens utvecklingsnivå
aldrig	sällan	ibland	ofta	mycket ofta
25. Instruerade föräldrarna att se på videovinjetterna utgående från sina egna vardagssituationer (speciellt i de fall då föräldrarna blev irriterade på t.ex. kläder, reaktioner i videon eller annat som kändes konstigt)
aldrig	sällan	ibland	ofta	mycket ofta
26. Uppmanade föräldrarna att fundera på de egna målsättningarna för sig och sina barn i samband med diskussioner om videovinjetter/olika principer och vid förberedelser inför övningar/rollspel
aldrig	sällan	ibland	ofta	mycket ofta

ÖVNINGAR OCH ROLLSPEL

Gjorde gruppleddaren/gruppleddarna följande:

27. Fick föräldrarna att diskutera med konkreta ord och meningar de själva kan använda hemma i stället för att mer allmänna. (i stället för "Hon borde vara mer specifik" blir det mer konkret med "Du [deltagare] kunde säga, John, du måste sätta pusselbitarna i lådan")

aldrig   sällan   ibland   ofta   mycket ofta

28. Försäkrade sig om att den färdighet som skall övas i samband med rollspel har lyfts fram i samband med videovinjetterna eller tidigare diskussioner (det skapar större möjligheter för föräldrarna att lyckas med övningen)

aldrig   sällan   ibland   ofta   mycket ofta

29. Gjorde flera rollspel/övningar med hela gruppen under träffen. Gjorde övningar som var lämpliga med tanken på barnens utvecklingsnivå. Antal rollspel: _____

aldrig   sällan   ibland   ofta   mycket ofta

30. Ordnade rollspel i par eller mindre grupper (efter gemensam övning med hela gruppen), vilket möjliggjorde att flera personer kunde öva samtidigt. Paren bör anpassas enligt barnens språkliga utveckling och lekfärdighet

aldrig   sällan   ibland   ofta   mycket ofta

31. Använde sig av följande metoder/arbetssätt vid instruktion och beskrivning av rollspel

- a) Valde föräldrar och gav dem lämpliga roller

aldrig   sällan   ibland   ofta   mycket ofta

- b) Fick föräldrarna engagerade och motiverade att delta i rollspelen/övningarna

aldrig   sällan   ibland   ofta   mycket ofta

- c) Förberedde varje deltagare genom att tydligt beskriva rollen (barnets ålder, utvecklingsstadium och nivå av önskat beteende)

aldrig   sällan   ibland   ofta   mycket ofta

- d) Förberedde övningen tillräckligt så att deltagarna kunde lyckas i sin roll som "förälder" (de andra föräldrarna fick t.ex. innan övningen komma med förslag och idéer på hur man kan agera i situationen)

aldrig   sällan   ibland   ofta   mycket ofta

- e) Bjöd in de andra deltagare till att fungera som "coach" (de uppmuntrades att ge förslag på vad man kan göra eller säga om den som spelar rollen har svårt att komma vidare)

aldrig   sällan   ibland   ofta   mycket ofta

f) Pausade eller frös rollspelet för att dirigera om, gjorde förtydliganden, använde problemlösning som metod för att hitta nya tillvägagångssätt eller uppmuntrade/stärkte deltagarna

aldrig   sällan   ibland   ofta   mycket ofta

g) Tog på sig ansvaret för att ha gett otydliga instruktioner om rollspelet inte lyckades och gav deltagarna en möjlighet att backa och göra om

aldrig   sällan   ibland   ofta   mycket ofta

32. Gick igenom rollspelet efteråt och frågade hur det kändes att spela "förälder" och bad den övriga gruppen att ge feedback

aldrig   sällan   ibland   ofta   mycket ofta

33. Gick igenom rollspelet genom att fråga hur "barnet" kände i sin roll

aldrig   sällan   ibland   ofta   mycket ofta

34. Bad de övriga deltagarna att ge feedback om styrkor och bra egenskaper som föräldern hade i sin roll

aldrig   sällan   ibland   ofta   mycket ofta

35. Gav detaljerat och ärligt beröm efter rollspelet och lyfte fram det föräldrarna lärt sig

aldrig   sällan   ibland   ofta   mycket ofta

36. Omdirigerade rollspelet, bytte roller och engagerade olika föräldrar eller gav rollen som barn utgående från lekar, språklig utveckling och temperament (möjligheten att spela barn är nyttigt för föräldrar eftersom det ger en känsla och erfarenhet av barnets perspektiv som i sin tur kan öka förståelsen för barnets reaktion och känslor)

aldrig   sällan   ibland   ofta   mycket ofta

LEDARENS KOMPETENS ATT STÖDJA GRUPPENS PROCESS

Gjorde gruppledaren/gruppledarna följande:

37. Skapade en bra relation till varje deltagare

aldrig   sällan   ibland   ofta   mycket ofta

38. Uppmuntrade alla att delta

aldrig   sällan   ibland   ofta   mycket ofta

39. Använde öppna frågor för att leda diskussioner och reflektioner

aldrig   sällan   ibland   ofta   mycket ofta

40. Bekräftade föräldrarnas idéer, stärkte deras iver att öva och ta till sig information/kunskap och stärkte deras självkänsla
 aldrig   sällan   ibland   ofta   mycket ofta
41. Uppmuntrade vid lämpliga tillfällen föräldrarna till problemlösning
 aldrig   sällan   ibland   ofta   mycket ofta
42. Uppmuntrade och stärkte föräldrarna i att de kan lära av varandras erfarenheter
 aldrig   sällan   ibland   ofta   mycket ofta
43. Hjälpte föräldrarna att se hur de kan stödja och bekräfta varandra (glädjas över varandras framgångar)
 aldrig   sällan   ibland   ofta   mycket ofta
44. Ökade föräldrarnas förståelse för betydelsen av att bygga upp ett stödjande nätverk
 aldrig   sällan   ibland   ofta   mycket ofta
45. Identifierade varje familjs styrkor
 aldrig   sällan   ibland   ofta   mycket ofta
46. Skapade en känsla av trygghet bland gruppmedlemmarna
 aldrig   sällan   ibland   ofta   mycket ofta
47. Skapade en atmosfär där föräldrarna kände att de är beslutsfattare och att diskussioner om konkreta situationer är det viktigaste
 aldrig   sällan   ibland   ofta   mycket ofta
48. Gav vid behov föräldrarna allmän information om viktiga utvecklingsskeden för barn
 aldrig   sällan   ibland   ofta   mycket ofta
49. Var uppmärksam på föräldrarnas kognitiva och emotionella förändringar, samt deras självreglering och beteende
 aldrig   sällan   ibland   ofta   mycket ofta
50. Hjälpte föräldrarna att förstå hur tanke, känsla och handling påverkar det egna beteendet och kontakten med barnet
 aldrig   sällan   ibland   ofta   mycket ofta
51. Uppmuntrade föräldrarna att coacha, diskutera och själva fungera som modell för att hjälpa barnen att hitta sätt som hjälper när de behöver lugna ner sig
 aldrig   sällan   ibland   ofta   mycket ofta

AVSLUTNING AV TRÄFFEN – SAMMANFATTNING & HEMUPPGIFER

Gjorde gruppleddaren/gruppleddarna följande:

52. Inledde avslutningen i tid när det var ca 15 minuter kvar av träffen
 aldrig   sällan   ibland   ofta   mycket ofta
53. Gjorde en sammanfattning av träffens lärdomar (ett sätt att repetera är att själv läsa högt eller att be föräldrarna läsa upp kylskåpslappen)
 aldrig   sällan   ibland   ofta   mycket ofta
54. Gick igenom, eller lät föräldrarna att gå igenom hemuppgiften, poängterade vikten av att göra hemuppgifterna och vad föräldrarna kan göra för att lyckas
 aldrig   sällan   ibland   ofta   mycket ofta
55. Talade med vissa familjer om hur de kan anpassa hemuppgifterna till den egna situationen
 aldrig   sällan   ibland   ofta   mycket ofta
56. Var stödjande och accepterande om föräldrarna inte kunde förbinda sig till att göra alla hemuppgifter (stödja realistiska planer)
 aldrig   sällan   ibland   ofta   mycket ofta
57. Bad föräldrarna att fylla i checklistan med egna målsättningar för kommande vecka
 aldrig   sällan   ibland   ofta   mycket ofta
58. Gick igenom ringrundan och vem som ringer till vem (alternativt e-post, sms)
 aldrig   sällan   ibland   ofta   mycket ofta
59. Bad föräldrarna att fylla i utvärderingsformuläret
 aldrig   sällan   ibland   ofta   mycket ofta
60. Avslutade i tid
 aldrig   sällan   ibland   ofta   mycket ofta

Målsättningen för varje enskild gruppträff är att föräldrarna lär av varandra genom att de själva producerar information, idéer och lösningar. Det är meningen att föräldrarna kommer fram till principerna, beskriver och förklarar principernas betydelse, lyfter fram vad som är effektivt eller ineffektivt i videovinjetterna och beskriver hur man kan implementera principerna och färdigheterna i olika situationer. Kom ihåg att det är mycket lättare för människor att ändra saker i praktiken om de själva har pratat om dem än om de bara lyssnar på andra. Modellinlärning, stöd och delade erfarenheter är viktiga principer inom De Otroliga Åren.

Sammanfattning och egna kommentarer: